

FİİLDE YAPI ETKİNLİKLERİ

Etkinlik 1: Aşağıdaki cümlelerde altı çizili fiillerin yapıca basit olanlarını işaretleyiniz.

1.	Çocuk birkaç saattir ateşler içinde <u>yanıyor</u> .	
2.	Ünlü futbolcunun transferi sonunda <u>gerçekleşti</u> .	
3.	Hiç kimseye <u>bilmiyor</u> kaç gündür ne çektiğini.	
4.	Onun düşüncelerini bu çevrede birçok kişi <u>önemsiyor</u> .	
5.	Konya-Akşehir arası yaklaşık bir buçuk saat <u>sürüyor</u> .	
6.	Dedemin verdiği parayı kardeşimle <u>bölüştük</u> .	
7.	Akşam işin bitince birlikte sinemaya <u>gidelim mi?</u>	
8.	Bu harika börekten mutlaka sen de <u>tatmalısın</u> .	
9.	Dostum, görmeyeli epey <u>yaşlanmışsın</u> .	
10.	Aç kalmasın diye sokak hayvanlarına ekmek <u>verdik</u> .	
11.	Bu memleketin havasını çok <u>seviyorum</u> .	
12.	Yaptığımız şaka ağır olunca bir anda ortam <u>sertleşti</u> .	
13.	İşin bitince bizi eve sen mi <u>bırakacaksın?</u>	
14.	Havaların soğuması ile denizlerde adeta hamsi <u>fişkırıyor</u> .	
15.	Apartmanın tüm işlerine bir yıldır ben <u>bakıyorum</u> .	
16.	Dün akşam nihayet ilçemize yılın ilk karı <u>düştü</u> .	
17.	Sen <u>bilmelisin</u> bu kadar insanı nasıl ikna edeceğimizi.	
18.	Bisikletten düşünce çocuğun ayağı bir süre <u>kanamış</u> .	
19.	Çok kullanılmayınca garajdaki eşyaların çoğu <u>eskiyor</u> .	
20.	Soğukta çok kalınca kısa sürede <u>morardı</u> ellerim.	

Basit Fiil

Yapım eki almamış fiiller basittir.

Kip ve kişi ekleri yapım eki değildir.

Sadece kip ve kişi eki alan fiiller basittir.

Örnek: bıraktı, yürüdü gelmeli, söyleriz, alsın

Etkinlik 2: Aşağıdaki fiillerden yapısı bakımından “türemiş” olanları işaretleyiniz.

Harcamış ☐	Süslemişler ☐	Konuşuruz ☐	Küflenmiş ☐	Kaybolmuş ☐
Dediler ☐	Kalktık ☐	Sahiplensin ☐	Ödeyecek ☐	Toplanacak ☐
Fısıldıyor ☐	Ütüledim ☐	Örttük ☐	Benzer ☐	Yürüyelim ☐
Alsaydınız ☐	Gürledi ☐	Evlendiler ☐	Hissettik ☐	Başlasınlar ☐
İçmelisin ☐	Azalmış ☐	Parçaladı ☐	Küçülsün ☐	İsterim ☐

Türemiş Fiil

En az bir yapım eki almış fiil türemiştir.
Örnek: başladı, güldürmüş, uyutuyor ...

İsimden fiil, fiilden fiil türeyebilir.
Ör. Kısaltmış, yayıldı

Etkinlik 3: Aşağıdaki çekimli fiillerin yanına basit olanlara "B", türemiş olanlara "T" yazınız.

Bakalım		Alkışladık		Çıkıyoruz		Pişirmiş	
Parladı		Unuturuz		Haberleşelim		Dokunduk	
Canlanmış		Susmalısın		Alacaksın		Önemişiyoruz	
Tattım		Kaçıştılar		Duyulmuş		Gidelim	
Otursunlar		Kırıldı		Unutmaliyim		Ağlatmışlar	

Etkinlik 4: Aşağıdaki cümlelerde yardımcı fiil varsa önündeki kutucuğu işaretleyiniz.

☐	Sizinle tanıştığım için inanin çok mutlu oldum.
☐	Sabahları kahvaltıdan önce mutlaka biraz yürürüm.
☐	İşim bitince kahvemi alıp balkonda oturacağım.
☐	Atölyedekiler çocuğu hayranlıkla seyrediyordu.
☐	Hepimizin aslında mutlu olmak için bir sebebi var.
☐	Bizim için yaptıklarınızı unutmamız imkânsız.
☐	Rica etsem bize de yanınızdan yer verir misiniz?
☐	Olanları duyunca elimdeki bardaklar düşüverdi.
☐	Aslında bizi çağırmayacağını tahmin etmiştim.
☐	Herkes sınava istediği sorudan başlayabilir.
☐	Yaptığı hatayı geç de olsa sonunda fark etti.
☐	Havalar ısınınca buraya kuş sürüleri akın eder.

Etkinlik 5: Aşağıdaki cümlelerde anlamca kaynaşmış birleşik fiil varsa cümlelerin numarasını alttaki boş kutucuklara yazınız.

1. İşim erken biterse size mutlaka uğrayacağım.
2. Ne yaparsanız yapın yaptığınız işin hakkını verin.
3. Kahvaltıyı erken yapınca sanki çabuk acıktım.
4. Son yaptıkları yüzünden herkesin gözünden düştü.
5. O hiçbir zaman büyüklerinin sözlerine kulak asmıyor.
6. Çocuğun yaptığı espriye büyük küçük herkes güldü.
7. Pikniğe onu çağırmadık diye kaç gündür surat asıyor.
8. İnsan sevdikleri için her zaman her fedakârlık yapar.
9. Olanları babam duyarsa gerçekten hapi yutarız.
10. Eğer bu havalarda kalın giyinmezsen hasta olursun.
11. Sen de nedense her işi sürekli aceleyle getiriyorsun.
12. Yalanları anlaşılınca artık onun foyası meydana çıktı.
13. Bugün başım biraz ağrıdığı için erken yatacağım.
14. Evde karar alırken hiç kimse beni hesaba katmıyor.
15. Her zaman arkadaşları tarafından dışlanıyordu.

----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Etkinlik 6: Aşağıdaki "kurallı birleşik fiillerin" oluşum şeklini noktalı yere yazınız.

1. Yapabilirim	1. Bakakalmış	1. Çözüverdi
2. Gidedurun	2. Düşeyazdı	2. Süregelmiş
3. Anlatıverdim	3. Alamayız	3. Devrileyazdı
4. Öleyazdım	4. Oturuverdik	4. Açabilir misiniz?

	Yeterlik
	Tezlik
	Sürerlik
	Yaklaşma